

Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: 2013/2054/DEA

Dato: 31.10.2013

Høringssvar - endringer i universitets- og høyskoleloven

1. Fusjon mellom Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Finnmark

UiS har ingen kommentar til endringsforslaget.

2. NOKUTs styre

UiS har ingen kommentar til endringsforslaget.

3. Klage på vedtak om generell godkjenning av utdanning

UiS støtter ikke forslaget om at NOKUTs faglige vurderinger i saker om generell godkjenning skal unntas klagerett. Argumentasjonen som føres når det gjelder NOKUTs klagenemnd vil i stor grad også gjelde Nasjonal klagenemnd. Vi viser i denne sammenheng til departementets høringsbrev pkt. 12 der det framgår at saker som likner hverandre bør ha lik saksgang. Vi kan heller ikke se at klageadgang og god behandling av klagesaker vil svekke tilliten til vedtaksorganets faglige kompetanse.

4. Hjemmel for godskrivingsforskriften

UiS har ingen kommentar til endringsforslaget.

5. Rett til utsatt eksamen

Ved UiS har man operert med et skille mellom de tradisjonelle «skoleeksamener» som gjerne arrangeres mot slutten av semesteret og andre prøver (herunder hjemmeeksamener) som arrangeres på forskjellige tidspunkter i løpet av studieåret. I de førstnevnte tilfellene har studentene adgang til ny/utsatt eksamen under nærmere gitte vilkår, bl.a gyldig fravær ved ordinær eksamen. Studenter som får barn vil normalt falle inn under denne kategorien. Departementets forslag vil her ikke innebære en vesentlig endring i praksis.

For prøver som arrangeres på andre tidspunkter i studieåret har man latt fakultetene selv bestemme om det skal arrangeres ny/utsatt eksamen/prøve. Hvorvidt ny/utsatt prøve arrangeres vil gjerne variere fra studieprogram til studieprogram og fra emne til emne. Årsaken er at det ikke i alle tilfeller vil være mulig å arrangere slik prøve. I mange emner vil studentene måtte avlegge obligatoriske prøver/arbeidskrav, og disse vil måtte være bestått for å kunne gå opp til endelig eksamen. Slike prøver kan bli arrangert så kort tid før eksamen at det ikke vil bli tid til å kunne arrangere utsatt prøve innen endelig eksamen skal arrangeres. Dersom man skal måtte arrangere utsatt eksamen i slike tilfeller, og da med de tidsfristene som departementet foreslår, vil dette lett kunne innebære at det bare i ett enkelt emne vil måtte arrangeres flere prøver/eksamener for en enkelt student. En løsning vil kunne være å gå tilbake til modellen før Kvalitetsreformen med en avsluttende eksamen i stedet for flere prøver/eksamener i løpet av semesteret. Enda større blir problemene i forbindelse med avvikling av praksisperioder dersom også disse skal omfattes av retten til utsatt eksamen. Det vil måtte være helt nødvendig med en presisering hva som er ment å omfattes av retten til utsatt eksamen.

6. Vedtaksmyndighet for utestengingsvedtak

UiS støtter departementets forslag.

7. Fusk ved «gjennomføring av eksamen»

Endringsforslaget er i tråd med den praksis som har blitt fulgt ved UiS i en årrekke.

UiS støtter departementets forslag.

8. Informasjonsutveksling om vedtak om fusk og bruk av falske dokumenter med mer.

UiS støtter departementets forslag.

9. Medvirkningsansvar ved fusk på eksamen

UiS støtter departementets forslag.

10. Dekning av kostnader til advokat i utestengingssaker

UiS støtter departementets endringsforslag.

11. Tvungen avslutning av doktorgradsutdanning

UiS støtter departementets endringsforslag.

UiS viser til at vi i eget brev til Kunnskapsdepartementet 30. september 2013 har signalisert behovet for et sentralt klageorgan i saker hvor en institusjon fastslår at en ansatt har begått forskningsuredelighet. Vedlegg.

12. Politiattestnemnda

UiS ser et klart behov for å forenkle og korte ned saksbehandlingen i denne typen saker. En behandling i institusjonenes klagenemnd vil bidra til dette. Problemene vil etter UiS sin oppfatning imidlertid være knyttet opp mot en klagebehandling i Felles klagenemnd. I enkelte saker om fusk under eksamen har vi opplevd en saksbehandlingstid ved klage på nærmere et halvt år. Dette er uakseptabelt. Dersom institusjonens klagenemnd skulle komme til at en student f. eks. av hensyn til

barn eller pasienter må nektes praksis på bakgrunn av anmerkninger på en politiattest, vil det være uforsvarlig å ikke iverksette et slikt vedtak umiddelbart. Å gi vedtaket oppsettende virkning vil derfor ikke være et alternativ. Skulle Felles klagenemnd likevel komme til motsatt resultat, vil studenten allerede ha mistet praksisperioden og dermed vanligvis bli et år forsinket. Dette vil ha store konsekvenser for studenten. For både å sikre en behandling som ivaretar pasienters og andre brukeres sikkerhet men også ivaretar studentens behov for en hurtig avklaring, vil departementets forslag ikke nødvendigvis være tilstrekkelig. Først når også Felles klagenemnd pålegges en tilstrekkelig kort saksbehandlingstid vil alle hensyn være ivarettatt. I saker om fusk vil man ofte kunne vente et halvt år med å iverksette vedtaket i påvente av Felles klagenemnd sin avgjørelse. I denne typen saker kan man åpenbart ikke gjøre det. Da vil en behandlingstid på et halvt år være uakseptabelt. Det må etter UiS sin mening lovfestes en maksimal saksbehandlingstid på alle saker som behandles av nemnda.

13. Klagenemnd og offentlighetsloven

UiS er enig i departementets forslag i å overføre klagebehandling av innsynsbegjæringer til Felles klagenemnd. Også her må det imidlertid sterkt understrekes av Felles klagenemnd har brukt uakseptabelt mye tid på å behandle klage på vedtak om utestenging grunnet fusk. Man kan neppe regne med en stor grad av forståelse fra pressen på en tilsvarende saksbehandlingstid for innsynsbegjæringer. Det er mye som tyder på at det må iverksettes tiltak for å få saksbehandlingstiden ned på et akseptabelt nivå. Dette vil ikke minst gjelde nå som departementet foreslår å overføre ytterligere saker til nemnda. Det må etter UiS sin mening lovfestes en maksimal saksbehandlingstid på alle saker som behandles av nemnda.

14. Klage over formelle feil

UiS er av den oppfatning at en samordning av praksis mellom institusjonene vil være en stor fordel. I tillegg vil løsningen som er skissert i alternativ 2) videre gi en langt mer betryggende saksbehandling i første instans enn dersom dette overlates til institusjonens enkelte enheter. Saksbehandlingstiden ved Felles klagenemnd tilsier imidlertid at en klagebehandling her er helt urealistisk. For studenter som blir berørt av en slik sak nær avslutningen av studiet kan konsekvensene bli store. Selv om alternativ 2) etter UiS sin mening gir den mest betryggende saksbehandlingen, må saksbehandlingstiden ved Felles klagenemnd gjøre at UiS støtter alternativ 1)

15. Gjennomføring av klagesensur

Det er UiS sin klare oppfatning at klagesensur ikke må gjennomføres på en slik måte at den i realiteten ikke er en ny sensur, men kun en form for kontroll av tidligere sensors sensur. Dette medfører en klar risiko for en misforstått form for lojalitet mellom klagesensur og første gangs sensor. Foreliggende tall synes å underbygge dette. Videre er lovens ordlyd klar på at det skal gjennomføres «ny» sensur, ikke bare en kontroll av tidligere sensors vurdering.

UiS mener den foreslåtte lovendring er helt vesentlig for å ivareta studentenes rettsikkerhet ved klagesensur.

UiS støtter departementets forslag.

16. Innstegsstilling – ansettelse på innstegsvilkår

UiS er positiv til innføring av innstegsstillinger som et virkemiddel for å styrke rekrutteringsgrunnlaget til faglige toppstillinger. Ettersom stillingen gir en konkret og forutsigbar mulighet for fast ansettelse er det grunn til å tro at den vil være en attraktiv karriereordning for unge lovende forskere.

UiS skal i årene som kommer foreta rekruttering til en rekke professor- og førsteamanuensisstillinger innenfor flere ulike fagområder. Selv om universitetet har brukt stipendiat- og postdoktorstillinger aktivt for å bedre det fremtidige rekrutteringsgrunnlaget vil det fortsatt være områder hvor en må arbeide svært aktivt, nasjonalt og internasjonalt, for å få kvalifiserte søkere. Rekrutteringsutfordringene er ikke begrenset til fagområder innenfor realfag og teknologi, muligheten for ansettelse i innstegsstilling må derfor ikke begrenses til disse fagområdene.

I kompetansevurderingen før eventuell fast ansettelse må en kunne ta hensyn til andre kriterier enn de rent faglige, f.eks undervisnings- og veiledningskompetanse, evne til å initiere og lede forsknings- og utviklingsoppgaver samt kvalifikasjoner innenfor nyskapning og innovasjon. UiS støtter derfor alternativ 2: «Ved utløpet av åremålsperioden har vedkommende krav på å bli vurdert for fast ansettelse.»

17. Bistilling

Selv om det ikke har fremgått av lovverket har UiS lagt til grunn av den som ansettes i bistilling med hjemmel i Uhl § 6-6 må fratruke ved periodens utløp, normalt etter 3-5 år, uten oppsigelse fra noen av partene. Ansettelse i ny periode kan foretas etter en grundig vurdering av stillingens betydning for det aktuelle fagmiljøet og for institusjonen som helhet samt stillingsinnehavers arbeidsutførelse i tidligere periode. Selv om vi ikke har hatt saker som har problematisert opphør av bistilling mener vi at den foreslåtte endringen tydeliggjør Uhl § 6-6 og fjerner mulige tvil. Vi støtter departementets forslag.

18. Bruk av institusjonstittel

UiS støtter departementets forslag.

19. Enkeltvedtak etter forvaltningsloven

Endringsforslaget er i tråd med den praksis som har vært fulgt ved UiS. UiS støtter departementets forslag.

20. Gjenvalg av styremedlem

UiS støtter departementets forslag.

21. Avsetting av enkeltstyremedlem

UIS støtter departementets forslag.

Med hilsen

Marit Boyesen
rektor

John B. Møst
universitetsdirektør

Vedlegg: «Oppfordring til Kunnskapsdepartementet om å klargjøre Lov om behandling av etikk og redelighet i forskning (forskningsetikkloven), brev fra UIS av 30. september 2013

Saksbehandler: juridisk seniorrådgiver Dennis Aske, tlf.: 51 83 10 06

VEDLEGG 2013/2014

Universitetet
i Stavanger

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 2012/395/JHB

Dato: 30.09.2013

Oppfordring til Kunnskapsdepartementet om å klargjøre Lov om behandling av etikk og redelighet i forskning (forskningsetikkloven)

Vi viser til brev fra Kunnskapsdepartementet 19. juni 2013 med svar på klage på vedtak i plagiatsak. Vi har lagt til grunn klagerett på slike vedtak jf. fvl § 28, men tar til etterretning at departementet mener at vedtaket som er fattet ikke er å anse som et enkeltvedtak.

Dere har i svaret til oss lagt ved et brev til Granskingsutvalget med en tilbakemelding på Granskingsutvalgets årsmelding for 2009. I sin årsmelding av 2009 ba Granskingsutvalget Kunnskapsdepartementet se nærmere på en inkonsistens i regelverket som gjelder forskningsetikkloven. Teksten nedenfor i kursiv er i sin helhet hentet fra Årsmelding 2009 – Granskingsutvalget:

I forbindelse med drøftelse av det regelverk som gjelder for Granskingsutvalget, har utvalget konstatert at regelverket for lokal behandling ikke samsvarer fullt ut med de nasjonale regler. Granskingsutvalget vil derfor oppfordre Kunnskapsdepartementet til å overveie om regelverket bør klargjøres. Det gjelder spesielt i forhold til følgende:

- 1. Institusjonene bør følge samme saksbehandlingsregler som det nasjonale utvalget*
- 2. Klage over institusjonenes avgjørelse av en granskings sak fremmes til Granskingsutvalget som klageinstans tilsvarende at klage over uttalelse (avgjørelse) fra Granskingsutvalget behandles av et særskilt utvalg som nedsettes av KD for hver klage.*

Slik det er nå, synes det å være en svakhet i at det er klagerett hvis en sak går til Granskingsutvalget – men ikke hvis saken behandles ved en institusjon. Som nevnt tidligere kan Granskingsutvalget på fritt grunnlag avgjøre om en sak tas opp. Klage over selve saksbehandlingen ved en institusjon bør naturligvis følge de vanlige regler og rutiner for dette (Årsmelding 2009 – Granskingsutvalget, 2009:12).

Universitetet i Stavanger ønsker fullt og helt å slutte seg til Granskingsutvalgets anbefaling over. KD skriver i sitt brev av 11.01.11 til Granskingsutvalget at de ikke har mottatt noen signaler fra institusjonene om at det er behov for nye regler for behandling av redelighetssaker internt ved institusjonene. Dette brevet er et signal i så henseende.

Vi finner det sterkt beklagelig at det skal være en forskjell i klagemuligheter alt etter om det er Det sentrale granskingsutvalget som konstaterer forskningsuredelighet eller om det er den enkelte undervisnings- og forskningsinstitusjon. Universitetet i Stavanger er opptatt av at den som blir mistenkt for forskningsuredelighet skal sikres like godt rettsvern som hvor det er det sentrale granskingsutvalget som gransker og fatter vedtak. Å slå fast at en ansatt i sin forskning har begått uredelighet er en meget alvorlig sak for den det gjelder. I verste fall kan det bety at vedkommende mister jobben og videre får spolert fremtidige muligheter i arbeidsmarkedet. Etter vår mening er det åpenbart at det er behov for en klageordning i slike saker, og med tanke på de sakene som hittil har vært behandlet av Det sentrale granskingsutvalget er det også åpenbart at en slik klagebehandling bør tilligge granskingsutvalget eller departementet. Det kan være vanskelig nok med en intern granskning jf. bl.a habilitet, om ikke klagen også skal behandles internt ved institusjonen.

Vi registrerer at i forslag til endringer i uhl som nå er ute på høring ønsker Kunnskapsdepartementet i § 4-8 sjette ledd å gi økt rettssikkerhet til ph.d.-kandidater som er tatt for forskningsuredelighet. Dette ved at eget klageorgan blir lovfestet. Vi finner det derfor på sin plass å understreke behovet for tilsvarende klagemulighet for andre ansatte.

Universitetet i Stavanger brukte ressurser på et eksternt granskningsutvalg nettopp for å få en uhildet gransking, og da blir det desto viktigere for oss at klageinstansen også innehar en kompetanse som overgår det en evt. klageinstans internt ved UiS nødvendigvis kan inneha. Det er sikkert ikke uten grunn at Kunnskapsdepartementet som klageinstans for vedtakene gjort av Det sentrale granskingsutvalget selv oppnevner et eget utvalg med spesialister i den enkelte klagesak. Dersom universitetet lager egne klageregler for slike saker, som antydnet i deres brev, vil ikke behovet for spesialister i klagesaken bli mindre. Spørsmålet blir imidlertid om universitetet skal innhente kompetanse til selve granskingen for deretter å innhente eksternt kompetanse til å vurdere resultatet fra granskingen, dersom det blir påklaget.

Vi imøteser en tilbakemelding fra Kunnskapsdepartementet med en avklaring av ovennevnte problemstillinger.

Med hilsen

John B. Møst
universitetsdirektør

Troels G. Jacobsen
fung. forskningsdirektør

Saksbehandler: Jorunn Helen Barka, tif.: 51 83 30 80